

Tarkistuslistoja

Muistilappu lapsivaikutusten arvioinnin alkukartoitukseen

”Muistilappu”

Kysymyksiä, joiden avulla voidaan kartoittaa, onko päätettävällä asialla vaikutuksia lapsein tai nuoriin:

- Onko päätöksellä vaikutuksia lasten/ nuorten mahdollisuuteen saada tukea kokonaisvaltaiselle kasvulleen?
- Onko päätöksellä vaikutuksia lasten/nuorten turvallisuuteen (fyysinen, psyykkinen ja hengellinen turvallisuus)?
- Onko päätöksellä vaikutuksia lasten/nuorten toimintaan tai mahdollisuuksiin osallistua?
- Onko päätöksellä vaikutuksia lasten/nuorten mahdollisuuteen ilmaista mielipiteensä?
- Onko päätöksellä vaikutuksia perheisiin (esim. taloudelliset vaikutukset)?
- Onko päätöksellä vaikutuksia lasten/nuorten yhdenvertaisuuteen (erilaiset ja erilaisessa asemassa olevat lapset ja nuoret)?

Lapsen edun seitsemän kriteeriä (Lastensuojelulaki 4 §)

Lapsen etua voidaan arvioida sen mukaan kuinka päätös turvaa lapselle:

- 1) tasapainoisen kehityksen ja hyvinvoinnin sekä läheiset ja jatkuvat ihmissuhteet;
- 2) mahdollisuuden saada ymmärtämystä ja hellyyttä sekä iän ja kehitystason mukaisen valvonnan ja huolenpidon;
- 3) taipumuksia ja toivomuksia vastaavan koulutuksen;
- 4) turvallisen kasvuympäristön ja ruumiillisen sekä henkisen koskemattomuuden;
- 5) itsenäistymisen ja kasvamisen vastuullisuuteen;
- 6) mahdollisuuden osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan; sekä
- 7) kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioimisen

Tarkistuslista: Lasten/nuorten erilaisuus

Yhdenvertaisuus on Lapsen oikeuksien sopimuksen yksi yleisperiaate (Artikla 2). Lasten ja nuorten keskinäistä erilaisuutta kuvaavat muun muassa seuraavat seikat:

- o Tytöt - pojat
- o Eri ikäryhmiin kuuluvat lapset ja nuoret
- o Vilkkaat/rauhalliset lapset ja nuoret
- o Kehitysvammaiset lapset ja nuoret
- o Liikuntavammaiset lapset ja nuoret
- o Kuulo- ja näkövammaiset lapset ja nuoret
- o Eri puolilla paikkakuntaa asuvat lapset ja nuoret
- o Lastensuojelun asiakkaina olevat lapset ja nuoret
- o Sairaalassa olevat lapset ja nuoret
- o Vankilassa olevien vanhempien lapset ja nuoret
- o Yksin tulevat alaikäiset turvapaikanhakijat
- o Kastamattomat lapset ja nuoret
- o Lapset ja nuoret, jotka kuuluvat johonkin muuhun uskontokuntaan kuin Suomen ev.lut. kirkkoon
- o Lapset ja nuoret, jotka eivät ole Suomen ev.lut.kirkon jäseniä
- o Toimintaan osallistuvat lapset ja nuoret
- o Lapset ja nuoret, jotka ovat ev.lut. kirkon jäseniä, mutta eivät osallistu toimintaan
- o Lapset ja nuoret, jotka eivät kuulu mihinkään uskontokuntaan
- o Saamelaiset lapset ja nuoret
- o Romanilapset ja -nuoret
- o Eri kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvat lapset ja nuoret
- o Maahanmuuttajalapset ja -nuoret
- o Lapset ja nuoret, joilla on erilaiset sosio-ekonomiset taustat
- o Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret

Tarkistuslista: Lapsiystävällisen seurakunnan tuntomerkkejä

1. Lapsen oikeudet tunnetaan
2. Erilaiset lapset ja nuoret huomioidaan päätöksenteossa ja toiminnassa
3. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua heille suunnatun toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen
4. Lapset ja nuoret voivat vaikuttaa tilojen suunnitteluun ja kehittämiseen
5. Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa heille itselleen tärkeisiin asioihin
6. Lapsilla ja nuorilla on riittävästi turvallisia aikuisia
7. Lasten ja nuorten toiminta on turvallista
8. Lapsia ja lapsuutta/ nuoria ja nuoruutta arvostetaan
9. Lapsia ja nuoria koskevassa päätöksenteossa ja toiminnoissa harkitaan ensisijaisesti lapsen ja nuoren etua
10. Lapsia ja nuoria koskevaa tietoa hyödynnetään monipuolisesti päätöksenteossa